

Všeobecná agenda

Predmet

Odvolanie; zámer „Vývoj a testovanie zariadenia na zhodnocovanie odpadov“ navrhovateľa EUREX OIL

Text

Dobrý deň,
v mene organizácie Priatelia Zeme - SPZ Vám zasielam Odvolanie; zámer „Vývoj a testovanie zariadenia na zhodnocovanie odpadov“ navrhovateľa EUREX OIL.

S pozdravom
René Říha
podpredseda organizácie
0908557598

**Priatelia
Zeme
SPZ**

Adresa:

Haluzice 761
913 07 Bošáca

tel.: 0903 772 323
spz@priateliazeme.sk
www.priateliazeme.sk/spz

IČO: 35 529 261
DIČ: 2021396069

účet: IBAN: SK49 3100
0000 0043 5005 4701

Okresný úrad Poprad
Odbor starostlivosti o životné prostredie
Nábřeží Jána Pavla II. 16
058 44 Poprad

V Haluziciach 6. 7. 2023

Vec: **Odvolanie**

Na základe § 53 a § 54 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov podávame odvolanie voči rozhodnutiu Okresného úradu Poprad, odbor starostlivosti o životné prostredie (ďalej len „OU Poprad“) č. j. OU-PP-OSZP-2023/003564-027/BL zo dňa 22. 6. 2023 (ďalej len „rozhodnutie“), ktorým sa rozhodlo, že navrhovaná činnosť „**Vývoj a testovanie zariadenia na zhodnocovanie odpadov**“ (ďalej len „zámer“) navrhovateľa **EUREX OIL, s. r. o., Niklova 4346/0, 926 01 Sereď** (ďalej len „navrhovateľ“) **sa nebude posudzovať podľa zákona EIA.**

Toto odvolanie odôvodňujeme nasledovne:

1. OU Poprad ako príslušný orgán podľa zákona o EIA nevychádzal zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci, čím **porušil zásadu materiálnej pravdy**. Priatelia Zeme – SPZ na základe prihlásenia sa za účastníkov konania uplatnili 12 pripomienok voči zámeru v liste zo dňa 26. 10. 2022. Následne pred vydaním meritórneho rozhodnutia OU Poprad zaslali, v rámci vyjadrenia sa k podkladom rozhodnutia, ďalších 12 objasňujúcich stanovísk k doplňujúcim informáciám navrhovateľa v liste zo dňa 13. 12. 2022. OU Poprad sa ani po vrátení veci na nové prejednanie a rozhodnutie po odvolacom konaní nevysporiadal dostatočne s jednotlivými pripomienkami Priateľov Zeme – SPZ k zámeru, všetky naše pripomienky odmietol a vo svojich vyhodnoteniach prebral argumenty navrhovateľa.
2. Poukazujeme na závažnosť nesprávneho postupu OU Poprad, ktorý vyhodnotil stanovisko Okresného úradu Poprad, odbor starostlivosti o životné prostredie, štátna správa ochrany ovzdušia (ďalej len „štátna správa ochrany ovzdušia“) č. j. OU-PP-OSZP-2022/022002-002 zo dňa 27. 10. 2022 nasledovne: *„Pripomienky orgánu ochrany ovzdušia sú vzhľadom k navrhovanej činnosti irelevantné, nakoľko vyplývajú z nedorozumenia a z nedostatočného pochopenia popisu výskumu a testovania a procesu jeho technického riešenia“*. **Ako je možné, že príslušný orgán OU Poprad pre posudzovanie vplyvov na životného prostredia posúdil v tomto prípade najrelevantnejší špecializovaný odbor pre tento prípad – štátnu správu ochrany ovzdušia ako dotknutý orgán „s neodborníkmi, ktorý daný zámer nepochopili“ a jeho**

stanovisko odignoroval? Pre ilustráciu uvádzame časť vyjadrenia tohto špecializovaného odboru, z ktorého je jasné, že orgán ochrany ovzdušia poukazuje na nedostatky zámeru a potrebu jeho ďalšieho posudzovania: „Z hľadiska plánovaných technologických postupov, prípravných fáz procesu zhodnocovania odpadov, zriadenie pyrolýzneho spaľovania jednoznačne nešpecifikovaných odpadov a popísaných ostatných a známych technologických krokov je v zámere opomenutá aj aplikácia ustanovení podstatného porovnania legislatívou daných fyzikálno-chemických a prevádzkových obmedzení, čo v súhrne uvedeného neposkytuje podklady pre vypracovanie odborného posudku, ako aj pre ďalšiu navrhnutú požiadavku pre zabezpečenie vypracovania imisno-prenosového odborného posúdenia pre povinné hodnotenie posudzovania zámeru a vplyvu akcie na životné prostredie“. **Takýto prístup OU Poprad je zrejším uprednostňovaním súkromného záujmu pred záujmom verejným na právo priaznivého životného prostredia.**

K vyhodnoteniu našich pripomienok k zámeru zo strany navrhovateľa a OU Poprad máme tieto konkrétne pripomienky:

Pripomienka č. 1

Trváme na pripomienke č. 1 z nášho stanoviska k zámeru, v ktorej sme uviedli, že podľa nášho názoru musí mať každé zariadenie týkajúce sa vývoja a testovania určenú kapacitu, pretože ide o testovanie postupov, techniky a technologického postupu, kde sa očakávajú aj chybné postupy a teda s nimi spojené možné poruchy, prípadne i úniky znečisťujúcich látok. **Povolenie 25 x väčšieho vstupného množstva plastových odpadov na pyrolýzne spracovanie (1 000 – 1 250 ton), oproti stanovenej hranici 50 ton v § 19 ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší v znení neskorších predpisov v intraviláne mesta, by bolo skutočným hazardom so zdravím obyvateľov mesta Svit.**

Ak by platilo, že žiadne kapacitné kritérium nie je potrebné, tak potom by OU Poprad mohol povoliť aj 100 x, resp. 1 000 x väčšie množstvo spracovaných plastov podľa toho o akú kapacitu navrhovateľ zažiada. Testovacie zariadenie má preto štatút testovania, pretože pripúšťa aj chybovosť, ktorú je potrebné čo najskôr napraviť a práve aj z uvedeného dôvodu musí byť stanovená taká kapacita, ktorá je bezpečná. Navrhovateľ sám zdôrazňuje, že „Cieľom navrhovanej činnosti je vývoj, výskum a testovanie experimentálneho zariadenia daného typu, nie jeho prevádzkovanie“. Prístup OU Poprad, ktorý tento fakt ignoruje, považujeme za absurdný a za „zahrávanie“ sa so zdravím občanov mesta Svit.

Na základe uvedeného **požadujeme, aby bola podmienka s maximálnym vstupným množstvom odpadov do 50 ton za rok zahrnutá do podmienok rozhodnutia príslušného, resp. odvolacieho orgánu.**

Pripomienka č. 2

Trváme na pripomienke č. 2 z nášho stanoviska k zámeru a **nesúhlasíme s názorom navrhovateľa o možnosti dosiahnutia stavu konca odpadu.** V súčasnosti neexistuje právne ukotvenie „stavu konca odpadu“ v prípade výstupných produktov z termického rozkladu plastových odpadov, resp. z chemickej recyklácie a to vo svojom stanovisku potvrdzuje aj OU Poprad. Procesná kvapalina – pyrolýzny olej, pyrolýzny tuhý zvyšok ako aj pyrolýzny plyn sú

len upravenými odpadmi, ktorých ďalšie využitie závisí od ich zloženia. Súčasné rozporuplné výsledky štúdií z rôznych technológií termického rozkladu plastových odpadov poukazujú na ich environmentálne riziko a táto skutočnosť brzdí stanovenie kritérií „stavu konca odpadu“ pre uvedený účel. To, že napr. pyrolýzny olej nebude predstavovať „stav konca odpadu“ potvrdzuje aj vyjadrenie odborne spôsobilej osoby prof. Ing. Miškufovej, PhD. , ktorá vo svojom odbornom stanovisku k obdobnému zariadeniu „chemickej recyklácie“ uvádza: „*Pre základný výstupný produkt z procesu (termochemický recyklát) – kvapalné uhľovodíky (C5-C20) na báze ropy nie je možné uplatniť stav konca odpadu, nakoľko aj keby disponoval certifikátom kvality, musel by splniť požiadavku nariadenia REACH (ES)1907/2006 a v SR neexistuje osobitný predpis, ktorým by sa určovali požiadavky na tento druh výrobku.*“

OU Poprad by mal vysvetliť svoj výrok k vyhodnoteniu tejto pripomienky: „*Navrhovaná činnosť nepredstavuje činnosť zhodnocovania odpadov...*“ vo vzťahu k výroku k vyhodnoteniu pripomienky č. 3: „*Vzmysle platnej legislatívy je navrhovaná činnosť zaradená správne – ako činnosť zhodnocovania odpadov, aj keď sa nejedná o komerčnú činnosť, ale o výskum a testovanie zariadenia na zhodnocovanie odpadov*“. OU Poprad by mal ďalej vysvetliť, ako svojím rozhodnutím o neposudzovaní vplyvov na životné prostredie zabezpečí neškodné spracovanie a využitie výstupných produktov, ktorých množstvo v prípade povolenia spracovania 1 000 – 1 250 ton plastových odpadov nebude zanedbateľné. Do pozornosti dávame výstupy „chemickej recyklácie plastov“ spoločnosti PWR – Plastic waste recycling a. s. v Lučenci, ktoré sa vo veľkom množstve bez zabezpečenia proti prípadným únikom do okolitého prostredia nachádzajú v IBC kontajneroch voľne uložené na vonkajšom priestranstve s evidentným problémom ich odberu na ďalšie spracovanie. (viď. fotografia v prílohe). **Žiadame zohľadniť uvedené stanovisko odborne spôsobilej osoby prof. Ing. Miškufovej, PhD.**

Pripomienka č. 3

Trváme na pripomienke č. 3 z nášho stanoviska k zámeru, **že aj vyčistený pyrolýzny plyn je odpadom a zariadenie** (navrhovateľ chce využiť pyrolýzny plyn na procesný ohrev), **v ktorom bude spaľovaný je potrebné považovať za spaľovňu odpadov.** Na takéto zariadenie sa v zmysle referenčného dokumentu BAT pre spaľovne odpadov (Best Available Techniques (BAT) Reference Document for Waste Incineration (2019)) vzťahujú emisné limity, **ako aj povinnosť monitorovať nielen bežné znečisťujúce látky, ale aj ťažké kovy a dioxíny a furány.** V žiadnom prípade nestačí meranie v rozsahu uvedenom na fotografii displeja zariadenia na meranie emisií na str. 173 zámeru. Navrhovateľ deklaruje vyčistenie pyrolýzneho plynu až na úroveň zemného plynu, avšak vstupným materiálom nebudú len čisté odpadové plasty vznikajúce pri výrobe obalových fólií spoločnosti TATRAFAN, ale aj odpadové plasty z triedeného zberu komunálneho odpadu. Na základe viacerých štúdií pyrolýzny plyn obsahuje zložitú zmes uhľovodíkov a širokú škálu znečisťujúcich látok – ako sú napr. TZL, SO₂, NO_x, TOC, HCl, HF, CO, ale aj ťažké kovy, dioxíny a furány.¹⁾ Z uvedeného dôvodu je jeho čistenie náročné a dosiahnutý stupeň čistoty veľmi otázný.

OU Poprad sa stotožnilo s vyjadrením navrhovateľa, „že súčasný stav techniky umožňuje vyčistiť syntézny plyn na úroveň zemného plynu, ktorý takto vyčistený bude využívať v nízkoemisných a úsporných plynových infražiaričoch“ a že práve táto technológia ho bude od začiatku v kvalite zemného plynu produkovať. Nami uvádzame odborné štúdie, takéto jednoznačné tvrdenie vyvracajú. Už len samotný fakt, že ide o testovacie zariadenie predsa znamená, že sa má testovať účinnosť vyčistenia pyrolýzneho plynu aj od nebezpečných látok (o tých v zámere žiadna zmienka nie je). **Kde berie OU Poprad istotu, že hneď prvá šarža**

vyrobeného pyrolýzneho plynu dosiahne parametre zodpovedajúce požiadavkám na kvalitu paliva na úrovni zemného plynu a nie je potrebné vykonávať analýzy na nebezpečné látky?

Pripomienka č. 4

Trváme na pripomienke č. 4 z nášho stanoviska k zámeru a na tom, že v celom zámere sa vôbec neuvádza problematika obsahu znečisťujúcich látok vo výstupných produktoch tepelnej depolymerizácie – v pyrolýznom oleji, v pyrolýznom plyne a v tuhom pyrolýznom zvyšku. Nikde sa neuvádza ani len zmienka o možnej existencii nebezpečných látok na báze PCDD/PCDF, o možnom výskyte ťažkých kovov v závislosti od vstupného materiálu, ktorým má byť aj plastový odpad z komunálneho odpadu – vytriedený v žltých kontajneroch. Spracovateľ sa začal zaoberať týmto problémom až pri reakcii na túto našu pripomienku a spôsobom, že vysvetľuje podstatu vzniku dioxínov a následne uvádza opatrenia, ktoré by podľa neho mali zabrániť, aby sa do zariadenia zo zmesového plastového odpadu nedostali plasty spôsobujúce tvorbu dioxínov. Už len to, že uvádza, že obsluha zariadenia bude pri preberaní zmesového plastového odpadu „postupovať podľa vypracovaného podrobného postupu“ a mala by byť zárukou, že do zariadenia sa dostanú len vhodné druhy plastov je nereálne. Triedenie plastov podľa druhov a zloženia zvládnu len napr. sofistikované optické triediace linky. Tiež nie je možné týmto spôsobom zaručiť, ako ďalej uvádza, že „*plasty s obsahom kyslíka sa v zariadení nebudú používať.*“ Uvedené zariadenie nemá ani triediaci pás, aby „vyškolená obsluha“ mohla plasty aspoň vizuálne vytriediť. OU Poprad vo svojom vyhodnotení uvádza, že „*tvrdenie, že v zámere sa vôbec neuvádza problematika obsahu znečisťujúcich látok vo výstupných produktoch je nepravdivé, pretože podstatná časť zámeru navrhovanej činnosti je venovaná riešeniu problematiky znečisťujúcich látok vo výstupných produktoch.*“ Trváme na tom, že toto vyjadrenie OU Poprad je nepravdivé, keďže v celom dokumente nie je slovo dioxín, furán, ťažký kov ani raz spomenuté. OU Poprad úplne odignorovalo nami uvádzané zdroje o predpokladaných kontaminantoch vo výstupných produktoch a teda ani nepripúšťa, že by výstupné produkty nebezpečné látky mohli obsahovať. OU Poprad úplne odignorovalo výsledky výskumov odborníkov v uvedenej oblasti, ako sú napríklad:

Dr. Andrew Rollinson (<https://www.rsc.org/membership-and-community/directory-of-consultants/andrew-rollinson/>)

Dr. Jumoke Oladejo (https://rocketreach.co/jumoke-oladejo-email_210182904)

Pripomienka č. 5

Navrhovateľ k objasneniu tejto pripomienky uvádza, že „*cieľom týchto aktivít je vybrať také metódy čistenia technologického plynu, ktorými sa zabezpečí eliminácia znečisťujúcich látok v technologickom plyne na úroveň zemného plynu pred jeho využitím na procesný ohrev.*“ Táto deklarácia navrhovateľa len potvrdzuje fakt, že ide o testovanie a teda je predpoklad aj možných technologických chýb, ktoré môžu byť spojené aj s únikom znečisťujúcich látok. Práve z uvedeného dôvodu je potrebné povoliť len také ročné množstvo vstupných plastov, ktorých spracovanie neohrozí životné prostredie ani zdravie obyvateľstva.

Pripomienka č. 6

Trváme na pripomienke č. 6 z nášho stanoviska k zámeru, v ktorej zdôrazňujeme povinnosť OU Poprad preveriť pred vydaním rozhodnutia nasledovné oprávnené nakladanie s výstupnými produktmi tejto technológie. Navrhovateľ uvádza, že pôjde len o kvapalné

frakcie, u ktorých budú prekročené limity znečistenia, ktorých množstvo však z dôvodu testovacej činnosti nevie uviesť.

Je zarážajúce, že OU Poprad nepovažuje za potrebné preskúmať, či VUCHT a. s. má oprávnenie na činnosť spracovania a úpravy pyrolýzneho oleja! Podľa OU Poprad je postačujúce, že existujú zmluvy a Memorandum podpísané: „konateľmi významných spoločností chemického priemyslu, u ktorých nie je možné pochybovať, či disponujú príslušným povoleniami a kapacitami“. OU Poprad sa takto inými slovami vyjadril, že veľké spoločnosti, významné vo svojej činnosti, nie je potrebné kontrolovať, pretože nie je možné pochybovať o tom čo deklarujú! Takýto prístup orgánu štátnej správy podľa nášho názoru má už znaky korupčného správania.

Pripomienka č. 7

Trváme na pripomienke č. 7 z nášho stanoviska k zámeru. **Navrhovateľ na str. 22 nesprávne vyhodnotil podporu POH SR na roky 2021 – 2025 pre chemickú recykláciu.** Uviedol, že boli prijaté opatrenia O.29. – na podporu financovania technológií zameraných na dosiahnutie vysokej úrovne recyklácie odpadov z obalov a neobalových výrobkov a opatrenie O.30 – na podporu výskumu, vývoja a inovácie v oblasti nových technológií nakladania s odpadmi z obalov a neobalových výrobkov, avšak zamlčal citáciu z POH SR na roky 2021 – 2025 na str. 139: „Niektoré technológie pre zhodnocovanie plastových odpadov, ktoré boli v posledných rokoch prevádzkované v SR, ukázali zásadnú technologickú nevypelost' a veľké prevádzkové problémy, tak z pohľadu zabezpečenia adekvátneho množstva a čistoty vstupných odpadov, ako aj z hľadiska kvality a umiestnenia výstupných produktov. Jedná sa hlavne o rôzne technologické linky založené na fyzikálnom – chemickom rozklade plastov (s katalyzátorom alebo bez katalyzátora) na základné uhľovodíky. Predmetné technológie navyše nespĺňajú súčasnú definíciu recyklácie, ktorá neumožňuje, aby bol spracovaný materiál používaný ako palivo. Uvedené technológie nepredstavujú pre SR pokrok v oblasti recyklácie odpadov a preto by nemali byť ani podporované.“ Uznávame, že technológie, o ktorých sa v Smernej časti POH SR na roky 2021 – 2025 píše, týkajúce sa skúseností s chemickou recykláciou na Slovensku, sú cca z pred 10-tich rokov, avšak to neznižuje obozretnosť týkajúcu sa aj v súčasnosti skúšaných a zavádzaných technológií tzv. „chemickej recyklácie“ vzhľadom na ich zložitosť, náročnosť, teplotné a tlakové pomery. Ak si dôsledne prečítame vyhodnotenie podpory recyklácie POH SR na roky 2021 – 2025, nie je tam uvádzaná žiadna konkrétna podpora pre chemickú recykláciu, ale len pre také technológie, ktoré dosiahnu vysokú úroveň recyklácie odpadov z obalov a neobalových výrobkov, čo je veľmi všeobecné konštatovanie. Tiež čo sa týka Nariadenia Komisie (EÚ) 2022/1616 ide o ustanovenia riešiace hlavne bezpečnosť procesu mechanickej recyklácie PET plastov určených na použitie pri výrobe materiálov a predmetov určených na styk s potravinami. Pojem chemická recyklácia bol v celom materiáli použitý len v jednom bode (8) tohto nariadenia a to vo vzťahu k dekontaminácii plastov. **OU Poprad opäť účelovo potvrdilo len stanovisko navrhovateľa a nami predložený výrok z POH SR na roky 2021 – 2025 odignorovalo, akoby ani v uvedenom dokumente neexistoval.**

Pripomienka č. 8

Nesúhlasíme s vyhodnotením našej pripomienky k zámeru navrhovateľom ani OU Poprad a trváme na skutočnosti, že vzhľadom na náročnú a neoverenú technológiu, by povoľujúcim orgánom mal byť Okresný úrad Poprad, odbor starostlivosti o životné

prostredie a Mesto Svit len v prípade dodržania ročného množstva vstupujúcich odpadov do 50 ton (podľa kritéria uvedeného v § 19 ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší v znení neskorších predpisov). V prípade jeho prekročenia (podľa navrhovateľa má ísť o 1 000 – 1 250 ton vstupných plastových odpadov za rok) by podľa nášho názoru mala byť povoliujúcim orgánom Slovenská inšpekcia životného prostredia. V tom prípade by mala byť navrhovateľom prezentovaná činnosť zaradená do kapitoly 4. Chemický priemysel, bod 4.1 písm. a) „*Výroba organických chemikálií, ktorými sú jednoduché uhľovodíky, ako sú lineárne alebo cyklické, nasýtené alebo nenasýtené alifatické alebo aromatické uhľovodíky*“ Prílohy č. 1 k zákonu č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Nestanovenie spracovaného množstva orgánom štátnej správy znamená, že stačí v tomto prípade nazvať zariadenie ako „testovacie“ a môže sa v ňom spracovávať „bezbrehé“ množstvo plastového odpadu. Spracovateľ nebude potrebovať integrované povolenie Slovenskej inšpekcie životného prostredia, čo je samozrejme preňho veľkou výhodou.

Pripomienka č. 9

Trváme na pripomienke č. 9 z nášho stanoviska k zámeru, **že v žiadnom prípade nesúhlasíme s konštatovaním navrhovateľa, že tuhý zvyšok pyrolýzy je inertný.** Tuhý zvyšok z pyrolýzy je nebezpečným odpadom, ktorý môže obsahovať ťažké kovy, ako aj iné nebezpečné látky. Trváme tiež na požiadavke, aby bol tento tuhý zvyšok pyrolýzy podrobený analýze tak na ťažké kovy ako aj na polybrómované difenylétery PBDE, prípadne ďalšie nebezpečné látky podľa posúdenia odborne spôsobilou osobou. Ospravedlňujeme sa za chybný odkaz, ktorý sme už v tomto dokumente opravili a v ktorom sa píše o výskyte polybrómovaných difenyléterov PBDE v tuhom zvyšku, ktoré sú zdravotne mimoriadne škodlivé.²⁾ Z uvedeného dokumentu pre ilustráciu citujeme nasledovné výroky: „*Najväčší podiel neprchavých látok bol v uhlíkovom zvyšku*“, „*z pyrolýzy PVC zostával chlór v uhlíkovom zvyšku v oveľa väčších koncentráciách, než sa predpokladalo*“ „*prítomnosť brómu v produktoch pyrolýzy má významné negatívne vplyvy na využitie produktov pyrolýzy ako paliva alebo chemickej suroviny*“.

Pripomienka č. 10

V pripomienke č. 10 z nášho stanoviska k zámeru sme žiadali, aby do čiastkových výskumných cieľov, uvedených na str. 8 – 10, bolo zahrnuté aj posúdenie ekonomickej efektívnosti prevádzky vo vzťahu k tokom materiálov, energií, výstupných látok, odpadov a emisií. Na uvedenej pripomienke netrváme, aj keď sme presvedčení, že ekonomická efektívnosť je dôležitá vzhľadom na ekonomickú udržateľnosť budúcej prevádzky.

Pripomienka č. 11

Trváme na pripomienke č. 11 z nášho stanoviska k zámeru, že vzhľadom na technologicky náročné termické procesy spracovania odpadových plastov, ktoré môžu mať negatívny dopad na životné prostredie sme požadovali, **aby do čiastkových výskumných cieľov, uvedených na str. 8 – 10, bolo zahrnuté aj posúdenie priamych a nepriamych vplyvov na životné prostredie.** Navrhovateľ k našej požiadavke uvádza, že „*celý výskumný zámer je postavený tak, aby splnením čiastkových cieľov bol dosiahnutý výrazne pozitívny vplyv na*

životné prostredie a obehové hospodárstvo“. Pokiaľ však čiastkové ciele obsahujú len „znižovanie znečisťujúcich látok hlavne CO a NOx“, tak sa zamlčuje podstatný fakt, že výstupné produkty by mohli obsahovať napr. ťažké kovy, dioxíny, furány, aromatické uhľovodíky, na ktoré je potrebné vykonávať analýzy. **OU Poprad odsúhlasením stanoviska navrhovateľa prehliada environmentálne riziko predmetnej prevádzky.**

Pripomienka č. 12

Trváme na pripomienke č. 12 z nášho stanoviska k zámeru Nesúhlasíme s jednoznačným konštatovaním na str. 25, že *„chemická recyklácia odpadových plastov vykazuje významne menší vplyv na klimatickú zmenu v porovnaní s výrobou plastu z fosílnych zdrojov a hlavne že má z pohľadu boja proti klimatickej zmene a z pohľadu dekarbonizácie našej ekonomiky obrovský potenciálny význam“*. Jednotlivé techniky a technológie chemickej recyklácie nie sú ešte dostatočne preskúmané ani z pohľadu vplyvu na klimatickú zmenu ani z pohľadu vplyvu na životné prostredie. Na veľkú opatrnosť pri presadzovaní budovania technológii chemickej recyklácie vyzýva aj Európska environmentálna agentúra, ktorá v publikácii „Plastics, the circular economy and Europe’s environment – A priority for action“ z roku 2021 uvádza³⁾:

„Existuje výrazný nedostatok poznatkov o vplyve celého životného cyklu chemickej recyklácie na životné prostredie. Existujú indikácie, že chemická recyklácia funguje iba za veľmi špecifických a obmedzených podmienok a že spotrebúva energiu, vodu a chemické zdroje, pri ktorých sa zvyšuje znečistenie vody, vzduchu a pôdy. Počas pyrolýzy ako aj následných čistiacich technologických postupov môžu vznikať prchavé chemikálie, ktoré v prípade, že nie sú dôsledne zachytené, môžu unikať do ovzdušia a znečistiť ho. Ak sa má chemická recyklácia rozšíriť, bude dôležité podrobnejšie preskúmať environmentálne a klimatické dôsledky a riziká, ako aj finančné náklady tej ktorej technológie chemickej recyklácie, aby sa určilo či daná technológia bude mať celkový prínos.“

Toto oficiálne stanovisko Európskej environmentálnej agentúry poukazuje na skutočnosť, že k technológiám chemickej recyklácie je potrebné pristupovať zvlášť obozretne. Z viacerých štúdií odborníkov a doterajších aj negatívnych skúseností s realizáciou technológii chemickej recyklácie.⁴⁾⁵⁾⁶⁾⁷⁾ vyplýva, že väčšina z nich má veľkú uhlíkovú stopu, že generujú ďalšie nebezpečné látky a že nie sú konkurencieschopné a vhodné na komerčné využívanie.

Navrhovateľ na uvedenie tohto vyjadrenia Európskej environmentálnej agentúry uvádza: *„V tomto prípade je stanovisko Priateľov Zeme – SPZ vybraté z kontextu, ktorý hovorí nielen o negatívach, ale aj o prínosoch chemickej recyklácie“*. Skutočnosť, že chemická recyklácia má potenciál pre riešenie na spracovanie odpadového plastu nespochybňujeme, avšak tak ako aj Európska environmentálna agentúra poukazujeme na potrebu veľkej obozretnosti a dôkladného preverenia environmentálneho vplyvu navrhovanej činnosti.

Z uvedeného dôvodu nesúhlasíme s vyhodnotením OU Poprad, ktorý uvádza, že *„Akékoľvek zhodnotenie plastových odpadov je aj v zmysle hierarchie odpadového hospodárstva pre životné prostredie prospešnejšie, ako ich uloženie na skládke“*. Takéto vyjadrenie poukazuje na neznalosť environmentálnej problematiky, pretože každé zhodnotenie plastových odpadov musí najprv prejsť dôkladným environmentálnym posúdením, či toto zhodnotenie nevyvoláva negatívnejšie dopady na životné prostredie, ako ich uloženie na skládku ako najposlednejšieho stupňa v hierarchii nakladania s odpadmi. Toto dokladuje aj výrok

Európskej environmentálnej agentúry: „*je dôležité podrobnejšie preskúmať environmentálne a klimatické dôsledky a riziká, ako aj finančné náklady tej ktorej technológie chemickej recyklácie, aby sa určilo či daná technológia bude mať celkový prínos*“.

Tiež poukazujeme na vyjadrenie OU Poprad: „*V súčasnej dynamickej dobe a rozvoji poznatkov o chemickej recyklácii sú poznatky získané za posledné 4 roky podstatne na inom stupni poznania*“, ktorým potvrdzuje vyjadrenie navrhovateľa, že „*Podkladové analýzy pre túto správu poskytla agentúra EEA (EEA Report No 18/2020). To znamená, že sa jedná o údaje a poznatky z roku 2019 a staršie. V prípade chemickej recyklácie a jej rozvoja hlavne v posledných rokoch sú to už neaktuálne údaje*“. Je pravda, že poznatky o chemickej recyklácii sa dynamicky menia, práve dynamika poznatkov poukázala aj na ďalšie úskalia environmentálnych dopadov chemickej recyklácie a nutnosť ich dôkladného preverenia. Ak by sme všetky informácie o rôznych technikách chemickej recyklácii mali, nebolo by potrebné ani testovacie zariadenie. **Podľa nášho názoru, je vyhodnotenie OU Poprad v tomto prípade opäť tendenčné odmietajúce stanovisko Európskej environmentálnej agentúry z roku 2020, ktoré považuje za neaktuálne!** Ak by skutočne bolo neaktuálne – Európska environmentálna agentúra by predstavila už ďalšie stanovisko, ktorým by toto stanovisko z roku 2020 korigovala – takéto však neexistuje.

Na záver chceme zdôrazniť, že Priatelia Zeme – SPZ nie sú proti testovaniu a vývoju technológii chemickej recyklácie, pretože si uvedomujeme jej možný potenciál pri spracovaní plastového odpadu. Požadujeme však, aby testovanie prebiehalo bezpečne vo vzťahu k životnému prostrediu a k okolitému obyvateľstvu. Z uvedeného dôvodu požadujeme, aby zariadenie malo maximálnu kapacitu ročného množstva do 50 ton vstupných plastových odpadov a nie od 1000 – 1250 ton. Priatelia Zeme – SPZ predložili množstvo argumentov, faktov, zdrojov z aktuálnych štúdií a vyjadrení európskych inštitúcií, ktoré dokazujú, že pyrolýza plastových odpadov je problematická hlavne z environmentálneho hľadiska. Práve z uvedeného dôvodu je maximálna obozretnosť pri povolení testovacieho zariadenia, pri ktorom je predpoklad úniku znečisťujúcich látok oveľa pravdepodobnejší ako pri stálej a preverenej prevádzke s jasne stanovenými technickými a technologickými parametrami. Úplná ignorancia našich pripomienok a následný výrok o neposudzovaní vplyvov na životné prostredie, ako aj ignorancia rovnakej požiadavky najkompetentnejšieho orgánu štátnej správy – štátnej správy ochrany ovzdušia – na povinné hodnotenie tejto navrhovanej činnosti je pre nás nepochopiteľná. **Takýto prístup OU Poprad javí znaky uprednostňovania súkromného záujmu pred verejným záujmom a ignorovanie ochrany životného prostredia a zdravia obyvateľstva.**

Priatelia Zeme – SPZ týmto žiadame odvolací orgán, aby zmenil výrokovú časť rozhodnutia OU Poprad č. j. OU-PP-OSZP-2023/003564-027/BL zo dňa 22. 6. 2023 na znenie „navrhovaná činnosť sa bude posudzovať podľa zákona o EIA“.

Zdroje:

- 1) <https://arnika.org/chemicka-recyklace-odvedeni-pozornosti-ne-reseni>
- 2) https://www.researchgate.net/publication/350789666_Chemicka_recyklace_Jeji_sta_v_udrzitelnost_a_vlivy_na_zivotni_prostredi
- 3) <https://www.eea.europa.eu/publications/plastics-the-circular-economy-and>

- 4) https://www.breakfreefromplastic.org/wp-content/uploads/2020/06/CR-Technical-Assessment_June-2020.pdf
- 5) <https://www.eunomia.co.uk/reports-tools/final-report-chemical-recycling-state-of-play/>
- 6) <https://zerowasteeurope.eu/2021/01/chemical-recycling-underwhelming-oversold/>
- 7) <https://www.umweltbundesamt.de/publikationen/chemisches-recycling>

Príloha: 1 x fotografia areálu spoločnosti PWR – Plastic waste recycling a. s.

Vypracovala: Monika Medovičová

S pozdravom

Priatelia Zeme – SPZ
Haluzice 761; 913 07 Bošáca
IČO : 35 529 261

Odosielateľ a prijímateľ

Odosielateľ

ico://sk/35529261

Prijímateľ

ico://sk/00151866_10228

Informácie o doručovaní

Dátum a čas doručenia

06.07.2023 20:10:21

Doručovaná správa

Identifikátor správy

ecaf058d-f4c1-4ea4-a834-2e1b3df467f1

Kontrolný súčet

Kanonikalizácia

<http://www.w3.org/TR/2001/REC-xml-c14n-20010315>

Typ digitálneho odlačku

<http://www.w3.org/2001/04/xmldsig-more#rsa-sha256>

Digitálny odťahok správy

01F/tBtrxQGYw9UQsfSYEltbUerrS8Bh2f7JWTZ
ywHU=

Prílohy

Príloha

Identifikátor elektronického dokumentu

1a22c0be-49c0-40a5-8701-2e0f208e05e9

Príloha

Identifikátor elektronického dokumentu

16193170-5d38-4841-9723-9080b9755faa

Príloha

Identifikátor elektronického dokumentu

21c992fa-aa6b-475a-90d5-9b3348e76317

Výsledok informatívneho overenia podpisov a pečatí v elektronickej správe

KÓPIA

Typ výsledku informatívneho overenia: 2

Informácie o overovanej správe

Predmet správy: Odvolanie; zámer „Vývoj a testovanie zariadenia na zhodnocovanie odpadov“ navrhovateľa EUREX OIL

Dátum a čas zaevidovania správy(UTC): 06.07.2023 18:09

Odosielateľ: ico://sk/35529261

Identifikátor správy: ecaf058d-f4c1-4ea4-a834-2e1b3df467f1

Značka odosielateľa: Priatel'ia Zeme - SPZ; Odvolanie

Overované vnorené podpisové kontajnery: Nie

Zoznam objektov v správe

Názov objektu: Vseobecna_agenda.asice

Formát: application/vnd.etsi.asic-e+zip

Informácie o podpisoch

Podpísal: CN=René
Říha,GIVENNAME=René,SURNAME=Říha,L=Koš
Staré
Mesto,C=SK,SERIALNUMBER=PNOSK-7907197

Platnosť podpisu: Platná

Legislatívny typ podpisu: Kvalifikovaný elektronický podpis alebo pečat'

Detaily podpisu:

Deklarovaný dátum a čas podpisu (UTC): 06.07.2023 18:07

Dátum a čas kvalifikovanej časovej pečiatky pripojenej k podpisu (UTC): 06.07.2023 18:07

Dátum a čas overenia (UTC): 06.07.2023 18:09

Informácie o certifikáte

Subjekt: CN=René
Říha,GIVENNAME=René,SURNAME=Říha,L=Koš
Staré
Mesto,C=SK,SERIALNUMBER=PNOSK-7907197

Vydavateľ certifikátu: C=SK,L=Bratislava,2.5.4.97=NTRSK-35975946,O
a.s.,CN=SVK eID ACA2

Sériové číslo certifikátu: 29799164658610813904219

Názov objektu:

Formát:

odvolanie č. 2-pyrolyza SVIT.asice

application/vnd.etsi.asic-e+zip

Informácie o podpisoch

Podpísal:

CN=René

Říha,GIVENNAME=René,SURNAME=Říha,L=Koš
Staré

Mesto,C=SK,SERIALNUMBER=PNOSK-7907197

Platnosť podpisu:

Legislatívny typ podpisu:

Platná

Kvalifikovaný elektronický podpis alebo pečat'

Detaily podpisu:

Deklarovaný dátum a čas podpisu
(UTC):

06.07.2023 18:07

Dátum a čas kvalifikovanej časovej
pečiatky pripojenej k podpisu (UTC):

06.07.2023 18:08

Dátum a čas overenia (UTC):

06.07.2023 18:09

Informácie o certifikáte

Subjekt:

CN=René

Říha,GIVENNAME=René,SURNAME=Říha,L=Koš
Staré

Mesto,C=SK,SERIALNUMBER=PNOSK-7907197

Vydavateľ certifikátu:

C=SK,L=Bratislava,2.5.4.97=NTRSK-35975946,O
a.s.,CN=SVK eID ACA2

Sériové číslo certifikátu:

29799164658610813904219

Názov objektu:

Formát:

PWR - Lučenec.jpg

image/jpeg

Služba overenia podpisov a pečatí nie je kvalifikovanou službou validácie kvalifikovaných elektronických podpisov a kvalifikovaných elektronických pečatí v zmysle článku 33 a 40 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 910/2014.

Odosielateľ a prijímateľ

Odosielateľ

ico://sk/35529261

Názov odosielateľa

Identifikátor odosielateľa

Prijímateľ

ico://sk/00151866_10228

Názov prijímateľa

Identifikátor prijímateľa

Odoslaná správa

Identifikátor správy

ecaf058d-f4c1-4ea4-a834-2e1b3df467f1

Predmet správy

Odvolanie; zámer „Vývoj a testovanie zariadenia
na zhodnocovanie odpadov“ navrhovateľa
EUREX OIL

Značka odosielateľa

Priatelia Zeme - SPZ; Odvolanie

Značka prijímateľa

Dátum a čas prijatia

06.07.2023 20:09

Výsledok informatívneho overenia podpisov a pečatí v elektronickej správe

KÓPIA

Typ výsledku informatívneho overenia: 1

Informácie o overovanej správe

Predmet správy: Odvolanie; zámer „Vývoj a testovanie zariadenia na zhodnocovanie odpadov“ navrhovateľa EUREX OIL

Dátum a čas zaevidovania správy(UTC): 06.07.2023 18:09

Odosielateľ: ico://sk/35529261

Identifikátor správy: ecaf058d-f4c1-4ea4-a834-2e1b3df467f1

Značka odosielateľa: Priatel'ia Zeme - SPZ; Odvolanie

Overované vnorené podpisové kontajnery: Nie

Zoznam objektov v správe

Názov objektu: Vseobecna_agenda.asice

Formát: application/vnd.etsi.asic-e+zip

Informácie o podpisoch

Podpísal: CN=René
Říha,GIVENNAME=René,SURNAME=Říha,L=Koš
Staré
Mesto,C=SK,SERIALNUMBER=PNOSK-7907197

Platnosť podpisu: Platná

Legislatívny typ podpisu: Kvalifikovaný elektronický podpis alebo pečat'

Detaily podpisu:

Deklarovaný dátum a čas podpisu (UTC): 06.07.2023 18:07

Dátum a čas kvalifikovanej časovej pečiatky pripojenej k podpisu (UTC): 06.07.2023 18:07

Dátum a čas overenia (UTC): 06.07.2023 18:09

Informácie o certifikáte

Subjekt: CN=René
Říha,GIVENNAME=René,SURNAME=Říha,L=Koš
Staré
Mesto,C=SK,SERIALNUMBER=PNOSK-7907197

Vydavateľ certifikátu: C=SK,L=Bratislava,2.5.4.97=NTRSK-35975946,O
a.s.,CN=SVK eID ACA2

Sériové číslo certifikátu: 29799164658610813904219

Názov objektu:

Formát:

odvolanie č. 2-pyrolyza SVIT.asice

application/vnd.etsi.asic-e+zip

Informácie o podpisoch

Podpísal:

CN=René

Říha,GIVENNAME=René,SURNAME=Říha,L=Koš
Staré

Mesto,C=SK,SERIALNUMBER=PNOSK-7907197

Platnosť podpisu:

Legislatívny typ podpisu:

Platná

Kvalifikovaný elektronický podpis alebo pečať

Detaily podpisu:

Deklarovaný dátum a čas podpisu
(UTC):

06.07.2023 18:07

Dátum a čas kvalifikovanej časovej
pečiatky pripojenej k podpisu (UTC):

06.07.2023 18:08

Dátum a čas overenia (UTC):

06.07.2023 18:09

Informácie o certifikáte

Subjekt:

CN=René

Říha,GIVENNAME=René,SURNAME=Říha,L=Koš
Staré

Mesto,C=SK,SERIALNUMBER=PNOSK-7907197

Vydavateľ certifikátu:

C=SK,L=Bratislava,2.5.4.97=NTRSK-35975946,O
a.s.,CN=SVK eID ACA2

Sériové číslo certifikátu:

29799164658610813904219

Názov objektu:

Formát:

PWR - Lučenec.jpg

image/jpeg

Služba overenia podpisov a pečatí nie je kvalifikovanou službou validácie kvalifikovaných elektronických podpisov a kvalifikovaných elektronických pečatí v zmysle článku 33 a 40 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 910/2014.